

ΠΡΟΣΟΜΟΙΩΣΗ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ Β΄ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΣΑΒΒΑΤΟ 6 ΜΑΪΟΥ 2023

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΙΣΤΟΡΙΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ

(ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ Γ΄ ΛΥΚΕΙΟΥ)

ΟΜΑΔΑ ΠΡΩΤΗ

Θέμα Α1

Δώστε σύντομα το περιεχόμενο των παρακάτω όρων:

- α. Συνθήκη Κιουτσούκ-Καϊναρτζή
- β. Σερπιέρι-Ρου
- γ. εθνικές γαίες

Μονάδες 15

Θέμα Α2

Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω προτάσεις ως **Σωστό** ή **Λάθος**.

1. Η σταφιδική κρίση προκάλεσε μεγάλο ρεύμα μετανάστευσης πέρα από τον Ατλαντικό.
2. Τον 19ο αι. οι εμπορικές σχέσεις με την Οθωμανική αυτοκρατορία βρίσκονταν στην πρώτη θέση από πλευράς όγκου και αξίας.
3. Το 1912 η Ελλάδα διέθετε 389 ατμόπλοια.
4. Το 1919 ο ελληνικός εμπορικός στόλος είχε υπερδιπλασιαστεί, σε σχέση με το 1914.
5. Η διανομή των εθνικών γαιών κατά το 1870-1871 συνέβαλε σε ικανοποιητικό βαθμό στην αντιμετώπιση του διαρκούς δημοσιονομικού αδιεξόδου που αντιμετώπιζε το ελληνικό κράτος.

Μονάδες 10

Θέμα Β1

α. Ποιοι λόγοι οδήγησαν στην ανάπτυξη της εκμετάλλευσης των ορυχείων στην Ελλάδα μετά το 1860; (μον. 6)

β. Ποιοι λόγοι οδήγησαν στην παρακμή των ναυτικών κέντρων κατά τη δεκαετία της ελληνικής επανάστασης 1821-1830; (μον. 6)

Μονάδες 12

Θέμα Β2

Ποια προϊόντα εξήγαγε το ελληνικό κράτος κατά τον πρώτο αιώνα της ανεξαρτησίας του;

Μονάδες 13

ΟΜΑΔΑ ΔΕΥΤΕΡΗ

Θέμα Γ1

Συνδυάζοντας τις ιστορικές σας γνώσεις με τις απαραίτητες πληροφορίες από τις ιστορικές πηγές που σας δίνονται:

α. να περιγράψετε την εικόνα που παρουσίαζε το πιστωτικό σύστημα της Ελλάδας κατά τα πρώτα χρόνια της ανεξαρτησίας της και μέχρι το 1841 (μον. 12)

β. να παρουσιάσετε την ίδρυση της Εθνικής Τράπεζας και τις δραστηριότητές της. (μον. 13)

Μονάδες 25

ΚΕΙΜΕΝΟ 1

Οι τοκογλύφοι που αποτελούσαν ένα ακόμα συστατικό στρώμα της ελληνικής αστικής τάξης, στο α΄ μισό του 19ου αιώνα, υφαρπάζοντας το μερίδιό τους από το πλεόνασμα της αγροτικής παραγωγής και ωθώντας σε εμπορικοποίηση, συχνά δεν ήταν άλλοι από τους τοπικούς άρχοντες, τους εμπόρους, ακόμα και τους πλούσιους χωρικούς. Οι φόροι, τα εμπορικά κυκλώματα και η τοκογλυφία αποτελούν έτσι τις κύριες μορφές που συμπορεύονται με την αυξανόμενη ενσωμάτωση των ανεξάρτητων μικροκαλλιεργητών στο εκχρηματισμένο εμπορικό σύστημα.

Κωνσταντίνος Τσουκαλάς, Εξάρτηση και Αναπαραγωγή – Ο κοινωνικός ρόλος των εκπαιδευτικών μηχανισμών στην Ελλάδα (1830 – 1922), σελ. 93

ΚΕΙΜΕΝΟ 2

Τα ιδρυτικά νομοθετήματα παρεχώρησαν στην τράπεζα το λεγόμενο εκδοτικό προνόμιο. Ήταν το αποκλειστικό δικαίωμα να κυκλοφορεί τραπεζογραμμάτια, υπό τον όρο ένα σοβαρό ποσοστό τους να καλύπτεται από τα αποθέματά της, αφενός, σε χρυσό και άργυρο, ατόφιο ή νομισματικό, και, αφετέρου, σε διεθνή «βαριά» συναλλάγματα, όπως ήταν εκείνη την εποχή το γαλλικό φράγκο και η στερλίνα. Σε γενικές γραμμές, αυτός ήταν ο τρόπος με τον οποίο η δραχμή θα συνδεόταν στο εξής με το διεθνές νομισματικό σύστημα [...].

Οι εγχώριοι κεφαλαιούχοι αντιλαμβάνονταν ότι ο συμβιβασμός με την Εθνική θα ήταν, αργά ή γρήγορα, η μόνη λύση. Οι ιδιώτες κεφαλαιούχοι, έμποροι, τοκιστές και κτηματίες, παρείχαν στην τράπεζα τις απαιτούμενες εγγυήσεις, δανείζονταν εκείνοι τα τραπεζικά κεφάλαια προς 8 έως 10% και τα επαναδάνειζαν στους αγρότες προς 12 έως 48% [...]. Πράγματι, η πολιτική αυτή προήγαγε, ουσιαστικά, την μετεξέλιξη του πιστοδοτικού συστήματος, το άνοιγμα του τραπεζικού συστήματος σε ανταγωνισμούς και, μακροχρονίως, τον γενικότερο εκσυγχρονισμό της οικονομίας.

Γ. Β. Δερτιλής, Ιστορία του ελληνικού κράτους 1830-1920, Πανεπιστημιακές εκδόσεις Κρήτης, 2014, σσ. 239-240 και σ.250

Θέμα Δ1

Αξιοποιώντας τις ιστορικές σας γνώσεις και αντλώντας στοιχεία από το παράθεμα να παρουσιάσετε τα χαρακτηριστικά και τον ρόλο της ελληνικής βιομηχανίας κατά τις πρώτες δεκαετίες μετά την ανεξαρτησία (1850-1870)

Μονάδες 25

ΚΕΙΜΕΝΟ

Η πραγματική αρχή της ελληνικής βιομηχανίας ήταν η εποχή που άρχισε μετά τη λήξη του Κριμαϊκού πολέμου (1854-1856). Από τότε χρονολογούνται οι αυξανόμενες δυσκολίες της Ελλάδος για την τοποθέτηση των παραδοσιακών αγροτικών προϊόντων στις ευρωπαϊκές αγορές. Ο πιο συνηθισμένος μηχανισμός με τον οποίο προχώρησε η πρωτόγονη εκβιομηχάνιση στην Ελλάδα συνδέθηκε με τη χρόνια κρίση της σταφίδας. Κάθε φορά που παρουσιαζόταν ένα απούλητο πλεόνασμα σταφίδας, από το 1860 και πέρα, ακολουθούσε η δημιουργία οινοποιείων και οινοπνευματοποιείων. Έτσι η Πάτρα, πρωτεύουσα της σταφιδικής οικονομίας, ήταν η πρώτη πόλη που στράφηκε επίσης προς τις δραστηριότητες μιας κάποιας βιομηχανικής μετατροπής. Η πρώτη μεγάλη οινοποιητική βιομηχανία ιδρύθηκε στην Πάτρα το 1850, με σκοπό να βγάλει τη σταφιδική οικονομία από την κρίση, στην οποία την είχε ρίξει η συρρίκνωση του διεθνούς εμπορίου της σταφίδας κατά τη διάρκεια του Κριμαϊκού πολέμου. Κάτω από τις συνθήκες αυτές, η βιομηχανία πήρε ένα χαρακτήρα

σταυροφορίας για την εθνική σωτηρία, ένα χαρακτήρα «εκτάκτου ανάγκης». Η εμφάνιση της βιομηχανίας γενικά συνδέθηκε με τις συνθήκες της οικονομικής κρίσεως.

[...] Φαίνεται μάλιστα ότι τα υφαντουργικά και νηματουργικά προϊόντα ήταν τα πιο χαρακτηριστικά της ελληνικής εκβιομηχανίσεως του 19ου αιώνα. Σε πολύ λίγα χρόνια, τα υφαντουργικά εργοστάσια στην Ελλάδα είχαν σταθεροποιηθεί, απορροφούσαν σχεδόν ολόκληρη την εγχώρια παραγωγή βάμβακος, διενεργώντας και συμπληρωματικές εισαγωγές από το εξωτερικό.

Κατά την ίδια εποχή ιδρύθηκαν επίσης ορισμένοι αλευρόμυλοι, χάρη στην υψηλή δασμολόγηση από τον Κουμουνδούρο των αλεύρων που εισάγονταν. Στο ίδιο δασμολόγιο ο δασμός των σιτηρών είχε αντίθετα περιοριστεί στο ελάχιστο, πράγμα που διευκόλυνε την εισαγωγή και την εγχώρια μετατροπή τους σε άλευρα.

Ιστορία του Ελληνικού Έθνους, τόμος ΙΔ', σελ. 80

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ